



GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. ____
din _____ 2025
Chișinău

cu privire la aprobarea Conceptului
Atlasului Național al Republicii Moldova

În temeiul art. 7 alin. 1 lit. c) din Legea nr. 778/2001 cu privire la Geodezie, Cartografie și Geoinformatică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr. 29-31, art. 160), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Conceptul Atlasului Național al Republicii Moldova, (se anexează).
2. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limita alocațiilor bugetare, aprobate prin legea bugetară anuală și din alte surse neinterzise de legislație.
3. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

Prim ministru

DORIN RECEAN

CONCEPTUL **Atlasului Național al Republicii Moldova**

Capitolul I **DISPOZIȚII GENERALE**

1. Atlasul este conceput ca o publicație cartografică enciclopedică de referință, având un caracter științific și fundamental, fiind realizat într-un singur volum.

2. Redacția va fi în limba română, iar textele care însoțesc secțiunile, precum și denumirile hărților, vor fi disponibile atât în limba română, cât și în limba engleză, pentru a facilita accesul la informațiile prezentate.

3. Atlasul se creează și se păstrează în format electronic, cât și tipărit fiind pus la dispoziție pentru vizualizare și descărcare prin servicii de rețea pe Geoportalul tematic pentru datele spațiale ale Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru.

4. Versiunea electronică a Atlasului va fi pregătită pentru tipărire, într-o ediție limitată.

5. Principalele elemente structurale ale Atlasului vor include o serie de blocuri tematice, fiecare abordând un aspect esențial al geografiei, demografiei, economiei și culturii țării, oferind astfel o imagine complexă și detaliată al Republicii Moldova.

6. Atlasul va începe cu o descriere a poziției geopolitice a Republicii Moldova și o prezentare generală a țării. Vor fi incluse hărți ale lumii și Europei, care oferă o caracterizare comparativă a țărilor vecine, analizând resursele naturale, nivelul de dezvoltare economică pe baza indicatorilor PIB, aspecte demografice și rețelele de transport. De asemenea, va fi prezentată o imagine satelitară a Republicii Moldova, alături de hărți fizice și politico-administrative detaliate, precum și hărți care ilustrează relațiile internaționale ale țării și distribuția diasporei moldovenești în lume.

7. Atlasul se va concentra pe evoluția istorică a Republicii Moldova. Aceasta va începe cu hărți și texte despre perioada preistorică, acoperind epocile paleoliticului, mezoliticului, neoliticului, eneoliticului și epoca bronzului, oferind o imagine detaliată a primelor așezări umane și a moștenirii culturale. Perioada antică va fi reprezentată prin hărți care ilustrează răspândirea triburilor, marea migrație a popoarelor, colonizarea greacă și conflictele majore din acea perioadă.

8. Atlasul va include hărți care descriu detaliat natura și resursele naturale ale Republicii Moldova. Fiecare componentă de peisaj va fi reprezentată în secțiuni dedicate, acoperind aspecte precum geologia, geomorfologia, climatologia, hidrologia, solurile, flora și fauna. Acest bloc va pune un accent deosebit pe potențialul resurselor naturale ale țării, incluzând hărți care prezintă resursele forestiere și cele de pajiști, apele subterane, resursele minerale, plantele medicinale și speciile de animale de interes cinegetic.

9. Atlasul va aborda demografia Republicii Moldova, oferind hărți care detaliază distribuția și structura populației, migrația, compoziția națională, lingvistică și religioasă, precum și indicatorii demografici, cum ar fi natalitatea, mortalitatea și structura pe grupe de vârstă și sex. O secțiune separată va analiza piața muncii, veniturile și cheltuielile populației, precum și aspectele legate de dezvoltarea umană, incluzând educația, sănătatea și serviciile sociale.

10. Pe lângă hărți, atlasul va include informații prezentate în format text, grafic și vizual. Fiecare bloc tematic va conține texte științifice care explică detaliile obiectelor cartografiate, grafice, diagrame și tabele care completează hărțile și oferă detalii suplimentare, și imagini vizuale, cum ar fi fotografii, ortoimagini și imagini satelitare. Aproximativ 30% din conținutul atlasului va conține informații non-cartografice, asigurând o abordare cuprinzătoare și diversificată a subiectelor tratate.

Capitolul II

STRUCTURA ATLASULUI NAȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

11. Structura publicației este planificată astfel: bloc tematic, secțiune tematică, subsecțiune, hărți separate. Fiecare bloc tematic va avea o completitudine tematică deplină.

12. Structura (principalele elemente structurale) Atlasului Național al Republicii Moldova va fi următoarea:

12.1. Introducere

12.1.1. Republica Moldova în contextul internațional

12.1.2. Republica Moldova în contextul european

12.1.3. Republica Moldova. Caracteristici generale, poziție geopolitică

12.2. Istoria formării statului moldovenesc și moștenirea sa istorico-culturală

12.2.1. Epoca preistorică

12.2.2. Istoria antică

12.2.3. Evul mediu

12.2.4. Epoca modernă

12.2.5. Epoca contemporană

- 12.2.6. Situația politică și societatea
- 12.2.7. Patrimoniul cultural.
- 12.3. Condițiile și resursele naturale
 - 12.3.1. Structura geologică și resursele minerale ale subsolului.
 - 12.3.1.1. Structura geologică
 - 12.3.1.2. Geofizica
 - 12.3.1.3. Tectonica. Neotectonica. Seismicitatea
 - 12.3.1.4. Resursele minerale
 - 12.3.2. Relieful
 - 12.3.3. Condițiile climaterice
 - 12.3.3.1. Strălucirea soarelui. Radiația solară
 - 12.3.3.2. Presiunea atmosferică. Vânt
 - 12.3.3.3. Temperatura aerului și a suprafeței solului
 - 12.3.3.4. Precipitații atmosferice
 - 12.3.3.5. Umiditatea aerului și norii
 - 12.3.3.6. Fenomene atmosferice
 - 12.3.3.7. Resurse de energie solară și eoliană și alte tipuri de energie din surse regenerabile
 - 12.3.3.8. Resurse agroclimatice
 - 12.3.4. Apele de suprafață și resursele lor
 - 12.3.5. Solurile și resursele funciare
 - 12.3.5.1. Caracteristicile generale ale solurilor
 - 12.3.5.2. Substanțe nutritive în soluri
 - 12.3.6. Lumea vegetală și resursele vegetale
 - 12.3.6.1. Caracteristicile generale ale vegetației
 - 12.3.6.2. Fondul forestier și alte terenuri cu vegetație forestieră
 - 12.3.6.3. Specii de plante rare și medicinale
 - 12.3.7. Fauna și resursele faunei
 - 12.3.7.1. Diversitatea speciilor de animale
 - 12.3.7.2. Specii de animale și păsări de interes cinegetic
 - 12.3.7.3. Animale dăunătoare și paraziți
 - 12.3.8. Landșafturi și zonarea fizico-geografică
 - 12.3.8.1. Caracteristicile generale ale landșafturilor
 - 12.3.8.2. Paleolandșafturi
- 12.4. Populația
 - 12.4.1. Numărul, structura și distribuția populației
 - 12.4.2. Migrația populației
 - 12.4.3. Compoziția națională, lingvistică și religioasă a populației
 - 12.4.4. Dezvoltarea demografică

12.4.5. Piața forței de muncă. Munca. Șomajul. Veniturile și cheltuielile populației

12.4.6. Dezvoltarea umanitară a populației.

12.4.6.1 Protecția sănătății

12.4.6.2 Educația populației

12.4.6.3 Servicii culturale pentru populație

12.4.6.4 Servicii sociale și gospodărești pentru populație

12.4.7. Caracteristica integrală a dezvoltării umane

12.5. Economia

12.5.1 Caracteristicile generale ale economiei

12.5.2. Industria

12.5.2.1. Industria extractivă

12.5.2.2. Industria prelucrătoare

12.5.2.3. Construcții

12.5.2.4. Meșteșuguri populare

12.5.3 Agricultura

12.5.3.1. Caracteristicile generale ale agriculturii

12.5.3.2. Creșterea animalelor

12.5.3.3. Producție vegetală

12.5.3.4. Horticultura și viticultura

12.5.4 Sectorul serviciilor

12.5.4.1. Sistemul financiar și bancar

12.5.4.2. Transport

12.5.4.3. Rețele de comunicații electronice

11.5.5. Activitatea economică externă

12.6. Starea ecologică a mediului și protecția naturii

12.6.1. Starea ecologică a componentelor naturii

12.6.1.1. Atmosfera

12.6.1.2. Hidrosfera

12.6.1.3. Biosfera

12.6.2. Impactul antropogen asupra mediului

12.6.3. Protecția mediului

Capitolul III

CARACTERISTICI GENERALE ALE ATLASULUI NAȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

13. Formatul Atlasului este de 60x92/4. Dimensiunile Atlasului înainte de tăiere sunt de 30,0 cm x 46,0 cm. Dimensiunile finite ale Atlasului sunt de 29,5

cm x 44,0 cm.

14. Copertă cartonată (7BC). Coperta exterioară este colorată, laminată, mată. Tresul tricolor. Hârtie cretată mată - 100g/m² - 150g/m².

15. În blocul "Introducere", se preconizează o descriere a poziției geopolitice a Republicii Moldova și o prezentare generală a țării. Alături de hărțile lumii și ale Europei, care oferă o caracteristică comparativă succintă a țărilor vecine Moldovei (evaluarea resurselor naturale, a nivelului de dezvoltare economică în funcție de indicatorii PIB al țărilor, indicatorii demografici, transportul), va fi prezentată o imagine satelitară a țării, hărți fizice și politico-administrative detaliate, precum și hărți care evidențiază relațiile internaționale ale țării și răspândirea diasporei moldovenești în lume și Europa.

16. Cel de-al doilea bloc al Atlasului va conține hărți și texte despre dezvoltarea istorică a țării, pornind de la perioada preistorică a paleoliticului cu primele așezări ale oamenilor preistorici, mezoliticul, neoliticul, eneoliticul și epoca bronzului cu studiul celei mai vechi moșteniri culturale. Epocile antice sunt reprezentate pe hărți care descriu răspândirea triburilor și marea migrație a popoarelor, începutul colonizării grecești, cultura din acea perioadă, regatele existente, principalele războaie.

17. În secțiunea de hărți referitoare la istoria Evului Mediu vor fi prezentate hărți ale Marii migrații a slavilor și statelor nou-formate, cuceririle otomane ale teritoriului Republicii Moldova și dezvoltarea culturală în această perioadă. Secțiunea dedicată istoriei epocii moderne oferă o descriere cartografică a Republicii Moldova ca parte a Imperiului Rus, războaiele care au avut loc în această perioadă și moștenirea culturală despre care s-au păstrat informații. Secțiunea referitoare la epoca contemporană conține hărți care prezintă fronturile Primului și celui de-al Doilea Război Mondial, care au avut loc pe teritoriul actual al Republicii Moldova, Basarabia ca parte a României, deportările politice puse în practică de autoritățile sovietice în perioada 1940 – 1953, foametea din 1946-1947, perioada dezvoltării economice și culturale a Republicii Moldovenești din cadrul URSS, obținerea independenței, conflictul transnistrean. Hărțile istorice arată acoperirea teritoriului nu numai al Republicii Moldova, ci și a țărilor vecine: România și Ucraina.

18. Al treilea bloc al Atlasului conține hărți care prezintă o caracteristică completă și detaliată a naturii și resurselor naturale ale țării. Fiecare componentă de landșaft este prezentată pe hărțile anumitor secțiuni sau grupuri de hărți. Amplasarea secțiunilor care corespund componentelor separate ale mediului natural se bazează pe o secvență recunoscută de cercetări. Astfel, prima secțiune de hărți de geologie include, pe lângă hărțile structurii geologice și a depozitelor cuaternare, subsecțiuni care investighează câmpurile geofizice, tectonica și

neotectonica, inclusiv seismicitatea teritoriului, prezentând detaliat informații despre resursele minerale (locațiile și tipurile principale de resurse minerale (ex. pietriș, nisip, argilă, resurse energetice etc.), impactul economic al exploatării resurselor minerale, efectele extracției resurselor minerale asupra ecosistemelor și solurilor, exemple de bune practici pentru exploatarea sustenabilă a resurselor minerale), evidențiind separat apele subterane și, printre acestea, izvoarele minerale.

19. Secțiunea de hărți ale reliefului descrie structura geomorfologică a teritoriului, procesele exogene observate aici, influența lor.

20. Secțiunea de hărți climatice este formată din hărți analitice care descriu separat fiecare dintre componentele sale: strălucirea soarelui și radiația solară, presiunea atmosferică și vânturile dominante, temperatura aerului și a suprafeței solului, precipitațiile, umiditatea aerului. La finalul secțiunii sunt prezentate hărți ale fenomenelor atmosferice și ale potențialelor resurse ale soarelui și vântului. Separat, este prezentată o secțiune a hărților agroclimatice, care au o semnificație majoră din perspectiva potențialului mare al terenurilor Republicii Moldova în cultivarea unei game variate de produse agricole.

21. În continuare, sunt analizate apele de suprafață, apoi solurile, flora și fauna. Fiecare dintre secțiunile de mai sus conține hărți analitice care descriu una dintre componentele naturii, iar în mod separat sunt prezentate hărți ale potențialului resurselor: ape, soluri, vegetație, plante medicinale și rare, specii de animale de interes cinegetic și insecte polenizatoare pentru culturile agricole, hărțile pădurilor, fondului forestier și altor terenuri acoperite cu vegetație forestieră. O parte din hărțile naturii se încheie cu o secțiune care oferă o imagine de ansamblu asupra peisajelor și a zonării fizico-geografice a teritoriului Republicii Moldova.

22. Al patrulea bloc al Atlasului va conține hărți despre populația țării. Aici sunt prezentate caracteristicile numărului, structurii și distribuției populației, migrației acesteia atât în interiorul țării, cât și pe plan internațional. În detaliu sunt prezentate compoziția națională, lingvistică și religioasă a populației și dezvoltarea demografică: natalitatea, mortalitatea, creșterea naturală în dinamică, componența familială a populației și structura pe grupuri de vârstă și sex pe unități administrative ale țării. O secțiune separată prezintă situația de pe piața muncii, inclusiv ocuparea forței de muncă și rata șomajului. Sunt analizate veniturile și cheltuielile populației și dezvoltarea sa umanitară (protecția sănătății, educația, servicii culturale, sociale și gospodărești). Ultima secțiune a acestei părți a Atlasului este o caracteristică integrală a dezvoltării umane în Republica Moldova.

23. Majoritatea informațiilor sunt prezentate în baza datelor recensămintelor populației începând cu perioada de independență a țării, în unele cazuri pentru o

perioadă anterioară.

24. Blocul cinci al Atlasului - „Economie” - constă din patru secțiuni referitoare la industrie (pe sectoare), agricultură (caracteristici generale, producția vegetală, creșterea animalelor, horticultură și viticultură), servicii (transport, sector financiar, dezvoltarea comunicațiilor electronice, servicii comerciale) și activitatea economică externă. Aici se planifică prezentarea stării actuale a economiei și perspectivele de dezvoltare ulterioară, se vor elabora pe baza informațiilor statistice moderne și fiabile, vor evidenția dinamica dezvoltării anumitor sectoare, oferind informații și pentru anii trecuți. Analiza hărților acestei părți poate avea valoare pentru luarea deciziilor strategice la nivelul guvernului țării pentru dezvoltarea și prosperitatea ulterioară a acesteia.

25. Secțiunea dedicată hărților ecologice ale Atlasului (blocul șase) reflectă impactul societății asupra naturii și consecințele acestui impact care afectează starea mediului și sănătatea publică. Hărțile sunt organizate în secțiuni, prima dintre ele oferind o caracterizare a stării actuale a fiecărui component al naturii în parte: atmosfera (poluarea aerului), hidrosfera (evaluarea calității apelor de suprafață și subterane), biosfera (degradarea și poluarea solurilor, starea sanitară a pădurilor și ariile de răspândire a plantelor alergice, migrația păsărilor și reducerea speciilor de animale). A doua secțiune prezintă impactul antropic asupra mediului, cu hărți privind modificările reliefului, ale deșeurilor toxice, contaminarea radioactivă a teritoriului, starea actuală a landșafturilor, și o hartă care rezumă conținutul întregii secțiuni - harta condițiilor de trai ale populației, hărți cu rețeaua Fondului ariilor naturale protejate de stat, siturilor Emerald și Rețeaua ecologică a Republicii Moldova. Această secțiune se încheie cu harta protecției naturii, care evidențiază eforturile depuse pentru conservarea și utilizarea rațională a resurselor naturale.

26. Pe lângă hărți, informațiile din Atlas sunt prezentate în formă textuală, grafică și vizuală. În structura fiecărui bloc tematic, informația în format text este structurată într-un text care oferă o caracteristică științifică generală a obiectului de cartografiere, particularitățile acestuia și stabilește gradul său de studiu.

27. Informațiile grafice: - grafice, diagrame, tabele - completează semnificativ hărțile și oferă mai multe detalii, evidențiind dinamica fenomenelor și în cazul absenței datelor despre diferențierea teritorială a acestora.

28. Slide-urile, fotografiile, aerogramele și imaginile satelitare sunt componentele de bază ale blocurilor tematice. Acestea nu numai că oferă informații vizuale despre obiecte, ci și diversifică percepția acesteia, contribuie la aspectul artistic al publicației. Ținând cont de experiența atlaselor străine, de nivelul științific și informațional al cercetărilor geografice din Moldova și de posibilitatea integrării datelor, atlasul național poate conține până la 30% de

informații non-cartografice.

Capitolul IV

TIPURI ȘI CATEGORII DE HĂRȚI ALE ATLASULUI NAȚIONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

29. Utilitatea practică și valoarea științifică a Atlasului este determinată nu numai de bogăția tematicii, ci și de gradul de detaliere și completitudinea conținutului hărților de bază, de cantitatea și varietatea informațiilor și de nivelul generalizării acesteia.

30. La elaborarea subiectelor secțiunilor Atlasului, se ia în considerare volumul lor corelativ. În fiecare secțiune, pentru o caracterizare completă și cuprinzătoare, sunt planificate hărți nu doar de conținut diferit, ci și de diferite tipuri: analitice, complexe și sintetice. Astfel de hărți sunt utilizate în diverse scopuri: pentru studiul cartografic al distribuției populației, producerea și funcționarea complexelor industriale, integrate în ansamblu și sectoarelor lor cheie, precum și pentru planificarea dezvoltării acestora. Studiul este imposibil fără analiză, dar, în același timp, hărțile analitice oferă material pentru sinteză. Pentru a planifica dezvoltarea economiei, a complexelor industriale, sunt necesare hărți sintetice care să reflecte o anumită tipologie. Pentru organizare și management sunt necesare hărți analitice și complexe. Combinarea caracteristicilor analitice și sintetice ale acelorași fenomene este optimă pentru studiul teritoriului.

31. Elementele cadrului geografic din Atlas sunt prezentate prin serii de hărți analitice, unite în secțiuni și subsecțiuni tematice. Coerența secțiunilor este atinsă prin subordonarea și concordanța cu harta-cheie a secțiunii.

32. Hărțile analitice reflectă trăsăturile și caracteristicile separate ale sistemelor naturale și socio-economice. Analiza cartografică constă în descompunerea unui obiect în elemente distincte, urmată de cartografiere, ceea ce permite identificarea structurii sale în ansamblu. Scopul analizei cartografice constă în înțelegerea părților separate ale fenomenului ca elemente regulate ale unui întreg complex. Aplicarea acestei metode este justificată atunci când se creează hărți la scară mică ale Atlasului.

33. Prima etapă a studiului cartografic al naturii implică elaborarea hărților analitice specifice, care alcătuiesc partea predominantă a hărților naturii. Următoarea etapă este asociată cu aplicarea unui proces de sinteză în mai multe etape, divers și cuprinzător în termeni de tematică, conținut și acoperire a fenomenelor, care facilitează crearea caracteristicilor integrate.

34. Etapa finală a cartografierii naturii constă în elaborarea hărților

tipologice, cum ar fi hărțile de zonare și de prognoză.

35. Pentru caracterizarea sistemelor socio-economice, a elementelor, proprietăților, și funcționării acestora, sunt utilizate mai multe tipuri de hărți. În primul rând, acestea sunt hărți care asigură localizarea precisă a obiectelor socio-economice și afișează caracteristicile geometrice și structura spațială a sistemelor de același nivel. Conținutul principal al acestor hărți îl formează rețelele: ale localităților și centrelor de producție, căilor de transport, unităților teritoriale primare de producție (folosințelor funciare) etc.

36. Cartografierea analitică presupune realizarea unor seturi de hărți care prezintă diverse aspecte ale structurii complexelor, funcționării celor mai importante sectoare ale acestora, relațiile de producție și economice, precum și infrastructura de producție. Hărțile analitice includ hărți ale populației, ale concentrației unor culturi separate și densității efectivelor de animale, volumului și structurii producției industriale.

37. Interacțiunea componentelor în cadrul unui sistem geografic sau între diferite sisteme geografice este afișată pe hărți complexe și complexe-sintetice. Exemple de astfel de hărți sunt hărți geologico-economice, de recuperare a terenurilor, de ocupare a forței de muncă în sectoarele economiei. O abordare complexă transformă harta dintr-un mijloc vizual într-o generalizare a informațiilor prezentate. Prin urmare, hărțile complexe și sintetice sunt un instrument specific pentru cercetarea geografică ținută. *Hărțile complexe* combină imaginile mai multor elemente cu tematică apropiată, setul de indicatori ai unui singur fenomen. Combinarea a trei sau patru subiecte pe o hartă permite examinarea subiectului în ansamblu și realizarea unei comparații vizuale a fenomenelor.

38. Un tip separat de hărți sunt cele care reprezintă procese spațiale și temporale în sistemele naturale și socio-economice, interconectarea elementelor lor. Dinamica proceselor este reflectată prin serii de hărți de diferite perioade sau prin hărți dinamice speciale. În secțiunea referitoare la populație, acestea sunt hărți privind schimbările în numărul de localități, migrația și mișcarea naturală a populației, emigrația. În secțiunea referitoare la economie, acestea includ hărți privind schimbările în distribuția și specializarea anumitor ramuri economice. În secțiunea referitoare la agricultură, acestea sunt hărți privind transformarea structurii utilizării terenurilor, a folosințelor funciare, a structurii suprafețelor cultivate și a efectivelor de animale. Fenomenele socio-economice sunt caracterizate printr-un grad deosebit de ridicat de schimbare, prin urmare, hărțile dinamicii elementelor distincte au o importanță majoră.

39. Deosebit de valoroase sunt hărțile care oferă o imagine asupra dezvoltării sistemului în ansamblu, a schimbărilor complexului de fenomene socio-

economice pe teritoriul țării. Ele sunt interesante din perspectiva elaborării scenariilor de transformare și organizare rațională a structurii teritoriale a economiei naționale a Republicii Moldova.

40. Interconectarea și integrarea elementelor cadrului geografic sunt reflectate pe hărți *sintetice* ale atlasului: tipuri de landșafturi, tipuri de complexe agro-industriale, tipuri funcționale de localități. Valoarea hărților sintetice constă în faptul că acestea permit analiza structurii teritoriale, ceea ce este greu de realizat din hărțile funcționării celor mai importante industrii. Aceste hărți deja nu caracterizează elementele separate ale complexului, ci legăturile sistemice dintre elemente și proprietățile sistemului în ansamblu. Totodată, se pot distinge trei grupuri principale de hărți sintetice: tipologice, de zonare și evaluative.

41. Posibilele tendințe de dezvoltare sunt prezentate pe hărțile de prognoză și evaluare, care conțin elemente de prognoză.

42. Hărțile sintetice oferă o idee generalizată și comprehensivă asupra obiectului cartografierii sau reflectă influența generală a mai multor factori eterogene. Crearea hărților sintetice se realizează pe baza sintezei hărților analitice pe care sunt prezentate elemente separate ale sistemului geografic. Ele sunt compilate prin sinteză cartografică sau geografică (sau prin combinarea celor două metode). Legendele acestor hărți prezintă caracteristicile morfologice și funcționale ale sistemelor și interconexiunile componentelor lor. Hărțile sintetice diferă în ceea ce privește subiectul sintezei (tematică), profunzimea conținutului și cuprinderea fenomenelor, direcții și metode de sinteză. În metodologia creării lor, un loc aparte îl ocupă principiul caracterizării complexe și evidențierii sistemelor teritoriale. Hărțile sintetice ale geosistemelor socio-economice încheie studiul lor sistematic cartografic. Scopul lor este de a obține o caracteristică economică completă a complexelor de diferite niveluri, a structurii, funcționării și relațiilor intersectoriale ale acestora.

43. Aproape fiecare sistem socio-economic de ramură primește în Atlas o caracteristică cartografică integrală. Un exemplu pot fi hărțile care prezintă tipurile de localități funcționale de producție și genetice, tipurile de puncte și noduri de transport, tipurile de puncte industriale, tipurile de puncte și noduri de construcție, tipurile de producție ale întreprinderilor agricole. Un alt tip de hărți sintetice este format din hărți de zonare a fenomenelor socio-economice în funcție de totalitatea calităților acestora.

44. Nivelul de sinteză a fenomenelor și caracteristicile lor pe astfel de hărți sunt foarte variate și sunt legate de gradul de dezvoltare a diferitelor direcții de sinteză. Rezolvarea problemei sintezei indicatorilor individuali ai informațiilor cartografice într-un sistem unitar este una dintre sarcinile cheie în dezvoltarea hărților sintetice. La realizarea sintezei informațiilor cartografice, se lucrează cu

indicatori care interacționează între ei într-o măsură diferită. Elaborarea hărților sintetice care prezintă sisteme geografice cu mulți parametri ridică problema identificării indicatorilor dominanți care caracterizează cel mai bine regulile de formare, dezvoltare și plasare a acestor sisteme.

45. Pentru elaborarea hărților sintetice, inclusiv celor de zonare, se utilizează metode matematice și statistice. Se efectuează prelucrarea datelor de eșantionare, ceea ce oferă o reprezentare a distribuției fenomenului. Se calculează indicatori statistici care caracterizează comportamentul fenomenului în spațiu. Clasificarea și gruparea fenomenelor în funcție de distribuția lor contribuie la obiectivarea procesului de zonare.

46. Hărțile socio-economice sintetice caracterizează sistemele de producție intersectoriale de diferite ordine, ale căror funcționare se diferențiază prin combinarea unui număr mare de parametri și, motiv pentru care crearea lor este complexă și consumatoare de resurse. La elaborarea hărților sintetice, este necesar să se ia în considerare și să se descrie multiplele aspecte ale obiectului. Totodată, atenția este mereu axată asupra acelor caracteristici care subliniază integritatea sistemelor teritoriale, ceea ce facilitează sinteza caracteristicilor individuale în caracteristici integrate.

47. Cartografierea complexelor intersectoriale integrale este un proces multidimensional. În implementarea sa, tipurile selectate de complexe teritoriale intersectoriale sunt considerate obiecte de modelare multidimensională.

48. Structura complexelor intersectoriale integrale (industriale, agroindustriale, forestiere, de construcții) poate fi prezentată prin intermediul sistemelor de hărți analitice ale lanțurilor lor funcționale, precum și prin intermediul hărților complexe și sintetice. Acest lucru înseamnă că în cartografierea sistemică a complexelor intersectoriale integrate există un loc atât pentru hărți analitice, cât și pentru cele complexe și sintetice. În același timp, este de menționat că doar în hărțile sintetice ale complexelor intersectoriale care reflectă structura lor teritorială, este realizat în întregime scopul final al cunoașterii sistemice: - reprezentarea integrității sistemelor teritoriale, identificarea proprietăților integrative esențiale ale acestora. Fiecare hartă analitică conține date despre elemente separate, blocuri, conexiuni ale sistemelor teritoriale.

49. Toate aspectele structurii complexelor intersectoriale pot fi afișate simultan în principal pe hărți sintetice: hărți tipologice și de zonare. Totodată, anumite aspecte ale structurii, de exemplu, sectoriale și funcționale, pot fi prezentate pe hărți complexe și sintetice iar teritoriale - pe cele sintetice.

Capitolul V

CONȚINUTUL, SUCCESIUNEA ȘI ETAPELE LUCRĂRILOR LA CREAREA PROIECTULUI ATLASULUI

50. Crearea Atlasului implică specialiști de înaltă calificare - atât cartografi, cât și oameni de știință de diverse specialități, precum și repartizarea sarcinilor între aceștia. Formarea colectivelor de autori se bazează pe interacțiunea egală a acestor grupuri de specialiști.

51. Primele două etape în crearea hărților tematice ale Atlasului sunt: selectarea materialelor statistice, cartografice, vizuale și de altă natură și elaborarea hărții. Acestea sunt cele mai importante etape în dezvoltarea conținutului hărții, fundamentarea științifică a acesteia, conformarea cu tendințele științifice actuale. Formarea unui colectiv de autori pentru diferite hărți în parte poate fi realizată într-un mod rațional după cum urmează:

51.1. conducătorul științific al hărții, care colectează și prelucrează materialul tematic al viitoarei hărți și răspunde de autenticitatea științifică și actualitatea acesteia;

51.2. editorul-cartograf, care pregătește instrucțiuni editoriale pentru compilarea și publicare a hărții, selectează metode de reprezentare cartografică, editează harta, legenda ei și materialele suplimentare pentru aceasta, este responsabil pentru conformitatea lor deplină cu harta, participă la editarea științifică a hărții, acceptarea sau respingerea comentariilor recenzentului.

51.3. cartograful, care cu ajutorul programelor de grafică pe calculator (Adobe Illustrator, FreeHand, CorelDRAW ș.a.), realizează compilarea hărții.

52. Acceptarea finală a hărții și de compilare ale ei este efectuată de conducătorul științific al secțiunii (subsecțiunii) corespunzătoare din Atlas.

53. Conducătorul științific al Atlasului este desemnat de către Colegiul editorial din rândul specialiștilor eminenți ai organizațiilor științifice ale țării.

54. În cadrul instituției care pregătește Atlasul pentru publicare, de asemenea se formează un grup separat, în componența căruia intră editorul responsabil al Atlasului, editorii responsabili ai secțiunilor relevante, editorii de hărți, corectori, cartografi, designeri de layout.

55. Numărul de membri ai acestui grup depinde de termenul limită pentru lansarea Atlasului, de calitatea hărților transmise spre producție și de disponibilitatea unei machete al aspectului artistic al Atlasului.

56. Pentru dezvoltarea machetei artistice a Atlasului se angajează pictori, designeri, editori de artă. O condiție obligatorie este participarea unui editor tehnic la toate etapele creării hărților, a paginilor separate, a secțiunilor și controlul tehnic în timpul tipăririi ediției Atlasului.

57. Crearea Atlasului începe cu dezvoltarea proiectului acestuia. Proiectul Atlasului constă din două părți: programul general și proiectul tehnico-științific.

58. Programul general al Atlasului va conține următoarele secțiuni:

58.1. Caietul de sarcini. Acesta include următoarele secțiuni:

58.2. baza matematică a Atlasului (scări, proiecție, compilare, format);

58.3. macheta de compilare a Atlasului;

58.4. elaborarea conținutului tematic al secțiunilor, subsecțiunilor, hărților;

58.5. bazele geografice (la toate scările) pentru hărțile naturii și hărțile socio-economice;

58.6. fonturile și dimensiunile acestora, crearea tabelului de fonturi, semne convenționale comune pentru toate hărțile, crearea unui tabel de abrevieri pentru Atlas;

58.7. elaborarea conținutului special;

58.8. cerințele pentru schița și macheta variantei definitive;

58.9. designul artistic al Atlasului;

58.10. legenda, cerințe pentru aceasta;

58.11. cerințele pentru textele care preced secțiunile din Atlas

58.12. tehnologiile de compilare a hărților și de pregătire a Atlasului spre publicare;

58.13. tipărirea Atlasului, cerințele pentru procesele de pre tipar și poligrafie.

59. Proiectul tehnico-științific include următoarele secțiuni:

59.1. calculul costurilor de muncă și a materialelor;

59.2. calculul costului planificat al lucrărilor;

59.3. determinarea complexității și a volumului de lucrări;

59.4. fundamentarea metodologiei și tehnologiei de lucru;

59.5. studiul de fezabilitate al proiectului;

59.6. măsuri organizatorice și tehnice.

60. Etapele de creare a hărții:

60.1 crearea bazelor geografice;

60.2. elaborarea programului hărții;

60.3. obținerea de informații statistice și de altă natură și prelucrarea acestora;

60.4. realizarea machetei (schiței) hărții;

60.5. crearea hărții;

60.6. editarea hărții;

60.7. recenzarea hărții;

60.8. aprobarea hărții de către editorul științific al secțiunii;

60.9. aprobarea hărții de către Colegiul editorial al Atlasului;

60.10. transmiterea hărții în producție pentru realizarea de compilare și de publicare;

61. Aspectele ce țin de respectarea dreptului de autor pentru conținutul tematic și geografic al hărților Atlasului vor fi soluționate în conformitate cu Legea nr. 230/20022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.

NOTA DE FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea
Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova este elaborat de către Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru în colaborare cu Întreprinderea de Stat Institutul de Geodezie, Prospekțiuni Tehnice și Cadastru (INGEOCAD).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat în temeiul art. 7 pct. 1) lit. c) din Legea nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative Proiectul vizează crearea Atlasului Național al Republicii Moldova, și are drept scop elaborarea bazei de referințe științifice a unei lucrări cartografice complexe, care oferă o viziune generală asupra teritoriului, interpretarea științifică a schimbărilor din sfera ecologică, mediului ambiant, industriei, agriculturii, populației, economiei, dezvoltării sociale și spirituale a societății, istoriei și culturii Republicii Moldova și care contribuie la îndeplinirea obiectivelor pe termen lung a Strategiei Naționale de Dezvoltare „Moldova 2030”. Ultimul Atlas a fost creat de către Direcția Generală de Geodezie și Cartografie în anul 1990. Lucrarea este pe suport de hârtie, are o vechime de 34 de ani și nu mai reflectă situația la zi. Noua lucrare cartografică complexă va fi orientată spre optimizarea utilizării resurselor naturale de care dispune țara, planificarea și dezvoltarea forțelor de producție, transpunerea în viață a deciziilor de stat pentru asigurarea Dezvoltării Durabile a Republicii Moldova.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
Pentru îmbunătățirea calității, actualității și accesibilității Atlasului Național al Republicii Moldova (în continuare – Atlas), prezentul proiect de act normativ urmărește atingerea următoarele obiective: ✓ Crearea unui Atlas care să includă date geografice, economice, demografice, culturale și de mediu relevante pentru întreaga țară. ✓ Asigurarea accesului facil și rapid la informațiile geografice pentru guvern, instituții publice, cetățeni și mediul academic. ✓ Oferirea unui instrument complet și actualizat pentru planificarea și dezvoltarea durabilă a teritoriului național. ✓ Furnizarea unui suport educațional și de cercetare pentru școli, universități și institute de cercetare.
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi Atlasul este o lucrare științifică de referință fundamentală, cu o caracteristică detaliată și cuprinzătoare a tuturor domeniilor de existență și dezvoltare a statului. Atlasul se distinge printr-o capacitate remarcabilă de informare, reprezentând un

ansamblu coerent și complet de date, care facilitează descoperirea unor perspective și cunoștințe noi în analiza și explorarea spațiului geografic.

Atlasul este

- un model cartografic complex sub formă de un sistem integrat de hărți interconectate tematic și armonizate între ele.

- o bază de date pentru sprijinul informativ al dezvoltării naționale,
- un instrument de cercetare științifică;
- o modalitate de a obține noi cunoștințe și de generalizare a ideilor noi;
- un pilon al cultivării identității naționale.

Totodată pentru îmbunătățirea Atlasului, se propun următoarele soluții:

✓ Stabilirea unui sistem național pentru colectarea, actualizarea și gestionarea datelor geografice, cu participarea ministerelor, agențiilor și instituțiilor relevante.

✓ Formarea unui Colegiu editorial pentru coordonarea procesului de creare a Atlasului, implicând experți din diverse domenii.

✓ Crearea unei platforme digitale interactive care să ofere acces public la Atlas, cu funcționalități de căutare și analiză avansate.

✓ Aplicabilitatea procedurilor standardizării pentru asigurarea calității și interoperabilității datelor incluse în Atlas.

✓ Alocarea resurselor financiare și umane necesare pentru implementarea proiectului, inclusiv prin accesarea fondurilor europene sau internaționale.

✓ Lansarea unei campanii de informare și educare pentru a promova utilizarea Atlasului și a încuraja integrarea acestuia în procesul educațional.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Crearea unui Atlas oferă autorităților publice o bază de date geografică detaliată, esențială pentru planificarea eficientă a resurselor, gestionarea infrastructurii și dezvoltarea sustenabilă, facilitând, totodată, decizii informate și creșterea transparenței în relația cu cetățenii.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Crearea Atlasului Național al Republicii Moldova a fost analizat sub aspectul impactului financiar și al sustenabilității costurilor asociate implementării.

Costul de elaborare a Sarcinii Tehnice a proiectului a fost estimat la 697 239,6 lei, dintre care, conform situației din 01.01.2025 au fost valorificați 591 597,6 lei pentru crearea machetului model al Atlasului, lista hărților din Atlas și programul Atlasului. Aceste cheltuieli au fost justificate prin realizarea lucrărilor de analiză, proiectare a componentelor Atlasului.

FIȘA FINANCIARĂ (mii lei)					
nr.crt	Indicatori	Aprobat conform Legii bugetului de stat pentru anul 2025	Estimări planificate în CBTM		
			2026	2027	2028
1.	Cheltuieli ce țin de crearea Atlasului Național al Republicii Moldova	105, 6	100,0	100,0	100,0
Pentru anii 2025-2028 costurile de creare a Atlasului vor fi acoperite din contul și în limita alocațiilor prevăzute de Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, precum și din alte surse neinterzise de legislație.					
4.3. Impactul asupra sectorului privat Crearea Atlasului va avea un impact semnificativ asupra sectorului privat, oferind companiilor acces la date geografice detaliate, esențiale pentru planificarea strategică, optimizarea lanțurilor de aprovizionare și identificarea oportunităților de investiții. Aceasta va permite firmelor să își îmbunătățească eficiența operațională, să își minimizeze riscurile și să își extindă activitățile în mod calculat, contribuind astfel la creșterea competitivității economice la nivel național, dar și internațional.					
4.4. Impactul social					
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal Gestionarea datelor cu caracter personal este realizată în conformitate cu reglementările legale, aspect esențial pentru protejarea drepturilor și confidențialității persoanelor.					
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen Nu este aplicabil					
4.5. Impactul asupra mediului Crearea Atlasului va facilita accesul, monitorizarea și gestionarea mai eficientă a resurselor naturale, contribuind la utilizarea durabilă a acestora. În Atlas vor fi standardizate și centralizate datele despre mediu, care vor permite o mai bună planificare a utilizării terenurilor și a resurselor și va sprijini inițiativele de protecție a mediului.					
4.6. Alte impacturi și informații relevante Nu este aplicabil					
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE					
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Nu este aplicabil					
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Nu este aplicabil					
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ					
În conformitate cu art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, anunțul privind inițierea elaborării proiectului hotărârii Guvernului a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md, link-ul de acces fiind: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-privind-initierea-procesului-de-elaborare-a-proiectului-hotararii-guvernului-cu-privire-la-aprobarea-conceptului-atlasului-national-al-republicii-moldova/13544, precum și pe pagina oficială a AGCC, www.agcc.gov.md, la directoriul Transparența decizională, secțiunea Anunțuri.					

În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul hotărârii Guvernului a fost plasat pentru consultări publice pe portalul www.particip.gov.md, precum și pe pagina oficială a AGCC, www.agcc.gov.md, la directoriul Transparența decizională, secțiunea Proiecte de acte normative.

Astfel, în conformitate cu prevederile Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, proiectul a fost avizat de către: Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării, Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, Ministerul Finanțelor, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Mediului, Ministerul Apărării, Ministerul Culturii, Ministerul Educației și Cercetării, Ministerul Energiei, Academia de Științe a Moldovei, Agenția de pentru Proprietate Intelectuală, Congresul Autorităților Publice Locale din Moldova.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul a fost supus expertizei anticorupție, conform art. 36 din Legea 100/2017, iar obiecțiile, propunerile și concluziile formulate au fost luate în considerare la definitivarea acestuia.

Proiectul a fost supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea 100/2017, iar obiecțiile, propunerile și concluziile formulate au fost luate în considerare la definitivarea acestuia.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Pentru elaborarea actului normativ au fost luate în considerare prevederile Legii nr. 778/2001 cu privire la geodezie, cartografie și geoinformatică, Legii nr. 254/2016 cu privire la infrastructura națională de date spațiale, Hotărârii de Guvern nr. 458/2017 pentru aprobarea responsabilităților entităților publice privind seturile de date spațiale.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Pentru implementarea prevederilor proiectului hotărârii Guvernului cu privire la probarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova, este necesară elaborarea normelor metodologice, alocarea resurselor financiare și umane, stabilirea unui cadru instituțional clar, instruirea personalului, dezvoltarea unui sistem eficient de colectare și actualizare a datelor, asigurarea transparenței și accesului public, precum și monitorizarea continuă a progresului pentru ajustarea măsurilor implementate.

Director general

Ivan DANII

SINTEZA
obiecțiilor, propunerilor, recomandărilor
la proiectul hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova

Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
AVIZARE		
Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare nr. 21-03/308	Obiecțiile Lipsa propunerilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	
Ministerul Finanțelor nr. 07/5-03/37/95 din 24.01.2025	Obiecțiile Lipsa propunerilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) La subpct. 4.2 Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative, Fișa financiară urmează a fi actualizată cu informația privind resursele prevăzute în Legea bugetului de stat pentru anul 2025, nr.310/2025 și Cadrul Bugetar pe Termen Mediu, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 561/2024. Totodată, textul „Pentru anii 2025-2027 costurile de creare a Atlasului vor fi acoperite din contul bugetului de stat, în limitele alocațiilor aprobate și propunerilor de politici aprobate în cadrul bugetar pe termen mediu, precum și din alte surse neinterzise de legislație.” urmează a fi substituit cu textul „Pentru anii 2025-2027 costurile de creare a Atlasului vor fi acoperite din contul și în limita alocațiilor prevăzute Agenției Geodezie, Cartografie și Cadastru, precum și din alte surse neinterzise de legislație.”	Se acceptă Modificările au fost introduse (punctul 4.2. din Nota de fundamentare)
Congresul Autorităților Locale din Moldova nr. 33 din 27.01.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Considerăm justificată și recomandăm realizarea nu doar a versiunii tipărite a Atlasului Național al Republicii Moldova, ci și a versiunii digitale, eventual (după	Se acceptă Modificările au fost introduse

	posibilitate), cu referențiere geospațială, care corespunde dezideratelor Strategiei de transformare digitală a Republicii Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 650/2023, care inter alia stabilește că: „Nu vor exista „originale” pe suport hârtie și nici necesitatea duplicatelor informațiilor deținute online, deoarece datele și înregistrările electronice sunt „originale”.	
Academia de Științe a Moldovei nr. 33-14/7 din 28.01.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) 1. Stabilirea formatului atlasului, în vederea determinării scării adecvate pentru hărțile tematice; 2. Stabilirea în câte limbi de circulație va fi realizat atlasul și volumul textului descriptiv; 3. Asigurarea păstrării dreptului de autor pentru hărțile tematice incluse; 4. Determinarea formatului adecvat pentru materialele ilustrative (fotografii, grafice și diagrame).	Se acceptă 1. Formatul este descris în punctul 14 din proiect. 2. Limbile de circulație sunt stabilite la punctul 2. 3. Păstrarea dreptului de autor a hărților tematice sunt prevăzute în punctul 61. 4. Determinarea formatului adecvat pentru materialele ilustrative rămâne în sarcina Colegiului editorial.
Ministerul Apărării nr. 11/113 din 29.01.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) La pct. 8, 18, 21, 22 și titlul Capitolului V, forma ”Republicii Moldovei” nu este corectă, deoarece ”Moldova” nu se declină. Denumirea oficială a statului este ”Republica Moldova”, în cazul unui complement de posesie (genitiv), numele rămâne nemodificat.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	Utilizarea termenului ”Moldova”, la pct. 23, 26 ar putea crea confuzii cu regiunea istorică Moldova, care nu este același lucru cu statul suveran ”Republica Moldova”.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	Termenul ”informația verbală” utilizat la pct. 27, propoziția a 2-a, nu este corect, deoarece reprezintă transmiterea informației oral sau prin vorbire. Corect ar fi ”informația în format text” sau ”informație în formă scrisă”.	Se acceptă Modificările au fost introduse

	Expresia din interiorul parantezelor, la pct. 53, necesită a fi corectată din ”în colegiul – Colegiu” în ”în continuare – Colegiu”, precum și utilizarea acestui termen în întregul text.	Se acceptă Modificările au fost introduse Conform PROCESULUI-VERBAL al ședinței cu reprezentanții Ministerului Justiției privind avizul nr. 04/5-2250 din 3 martie 2025 la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova (numărul unic 26/AGCC/2025)
	Crearea unui colegiu editorial este menționată, însă nu există o structură clară a coordonării între instituțiile participante. Exemplu: pct. 64, nu este clar în responsabilitatea cui este dezvoltarea ”Proiectului Atlasului”, care include ”Programul general” și ”Proiectul tehnico-științific”.	Se acceptă Membrii colegiului editorial vor defini clar domeniile specifice de activitate și vor atribui responsabilitățile fiecărui membru în funcție de atribuțiile acestora.
	Nu este clar cine va stabili formatul unic al standardelor și care va fi acesta, astfel ca să asigure calitatea și interoperabilitatea datelor incluse în Atlas, atât pentru varianta tipărită cât și pentru cea electronică.	Se acceptă Formatului este descris în punctul 13 din proiect.
	La pct.14 - nu este cazul de menționat numărul exact de pagini, în varianta finală numărul acestora poate fi altul. Totodată, indicarea dimensiunilor Atlasului până la tăiere este irelevantă.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	Eliminarea detaliilor redundante despre metodele de realizare tehnică, care pot fi incluse într-un document tehnic separat (Capitolul V).	Se acceptă Modificările au fost introduse
		Se acceptă
Ministerul Energiei nr. 04-252 din 29.01.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	
	Propunerile (recomandările) Proiectul Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova promite, inclusiv, a fi o sursă informațională valoroasă pentru o gamă largă de beneficiari în procesul decizional și la partea de planificare. Totodată, într-o măsură mai puțin este reflectat aspectul actualității datelor, în special, cu privire la modalitatea și	Se acceptă Informațiile conținute în Atlas vor reflecta situația actuală a datelor din domeniile vizate, în funcție de accesibilitatea acestora.

periodicitatea de actualizare. Dacă, în cazul schimbării epocilor, pentru așa domenii, ca geofizica sau schimbările climatice, procesele decurg destul de lent, apoi în ramurile: infrastructură, industrie, energie, construcții, procese demografice, distribuție și structură populației, migrație, piața muncii etc., imaginea de cartografiere evoluează mult mai rapid. Astfel, ar apărea riscul de a folosi date moral învechite, ținând cont de faptul, că între edițiile Atlasului se menționează perioadă de peste 30 de ani, ce mai recentă publicare fiind în 1990. Așadar, în context există multe prevederi, pentru care elementul de actualitate a datelor este important, dar rămâne specificată insuficient sau deloc, exemple cum ar fi, la: (i) pag.2 „bază de date pentru dezvoltarea regiunilor: Atlasul reprezintă o sursă informativă crucială în sprijinul dezvoltării regionale, furnizând informații precise, actualizate și relevante pentru planificarea și realizarea proiectelor de dezvoltare”; (ii) pct.,28.Informațiile grafice: - grafice, diagrame, tabele - completează semnificativ hărțile și oferă mai multe detalii, evidențiind dinamica fenomenelor...”; (iii) pct.,30.Utilitatea practică și valoarea științifică a Atlasului este determinată nu numai de bogăția tematicii, ci și de gradul de detaliere și completitudinea conținutului hărților de bază...”; (iv) pag.13 „Fenomenele socio-economice sunt caracterizate printr-un grad deosebit de ridicat de schimbare, prin urmare, hărțile dinamicii elementelor distincte au o importanță majoră”; (v) pct.,46.Pentru elaborarea hărților sintetice, inclusiv celor de zonare, se utilizează metode matematice și statistice. Se efectuează prelucrarea datelor de eșantionare, ceea ce oferă o reprezentare a distribuției fenomenului...”, dar și în Nota de fundamentare, la pag.19, „Noua lucrare cartografică complexă este orientată spre optimizarea utilizării resurselor naturale de care dispune țara, planificarea și dezvoltarea forțelor de producție,..” și pct. „✓Oferirea

	unui instrument complet și actualizat pentru planificarea și dezvoltarea durabilă a teritoriului național”.	
	La pct. 3 din proiect, propunem substituirea cuvintelor „se ține” cu cuvintele „se păstrează”.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	La pct. „13.3.3.8. Resurse de energie solară și eoliană” se propune completarea, după cum urmează „13.3.3.8. Resurse de energie solară, eoliană și alte tipuri de energie din surse regenerabile”, deoarece în documentele de politici ale ramurii este promovată dezvoltarea și a altor tipuri de energie, precum biomasa, biogazul și în perspectivă – hidrogenul.	Se acceptă Modificările au fost introduse (punctul 12.3.3.7. din proiect)
	La pct. 39 cu privire la „În secțiunea referitoare la economie, acestea includ hărți privind schimbările în distribuția și specializarea anumitor ramuri economice.”, ca suport pentru efectuarea unor studii privind cartografierea specializării ramurilor economiei la nivel de țară și pentru excluderea dublării lucrărilor în acest sens, propunem consultarea documentului Programul național de specializare inteligentă al Republicii Moldova pentru anii 2024-2027 „SMART MOLDOVA”, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 588/2024, pentru elaborarea căruia a fost realizat procesul de analiză a dezvoltării antreprenoriale (EDP, Entrepreneurship Development Program), în cadrul căruia au fost livrate date de acest caracter. Totodată, Agențiile de Dezvoltare Regională, în special, ADR Nord și ADR Centru, au efectuat unele studii de identificare a specializării inteligente pentru regiuni, formulând concluzii utile.	Se ia act
	Dacă activitățile prevăzute în punctele „65.2.1.studiul de fezabilitate al proiectului”, „65.2.4.calculul costurilor de muncă și a materialelor” și „65.2.5.calculul costului planificat al lucrărilor”, vor fi desfășurate în succesiunea după cum sunt prezentate în proiect, propunem reamplasarea, astfel încât calculul costurilor să fie înainte, pentru a fi utilizat ulterior la studiul de fezabilitate.	Se acceptă Modificările au fost introduse (punctul 59 din proiect)

	La pag.19 nu este clar sensul frazei „Noua lucrare cartografică complexă este orientată spre optimizarea utilizării resurselor naturale...”, la verbul, „a fi orientată”. Se propune substituirea prin variantele: „contribuie la...” sau „oferă sprijin pentru...”.	Nu se acceptă Modificările au fost introduse (punctul 2.2. din Nota de fundamentare)
	La Nota de fundamentare subpct. 3.1 propunem substituirea textului „Adoptarea unor standarde naționale și internaționale pentru asigurarea calității și interoperabilității datelor incluse în Atlas”, cu textul „Aplicabilitatea procedurilor standardizării pentru asigurarea calității și interoperabilității datelor incluse în Atlas”, având în vedere că, potrivit Legii nr. 20/2016 cu privire la standardizarea națională și a altor acte normative din domeniu, activitățile de standardizare includ: armonizarea, aplicarea, elaborarea, aprobarea, adoptarea, revizuirea, modificarea și anularea standardelor și a altor documente de standardizare, iar la moment, nu este clar care din acestea vor fi aplicabile pe parcurs pentru Atlas, cu atât mai mult, că se menționează ambele cazuri de standardizare, națională și internațională.	Se acceptă Modificările au fost introduse
Agencia de Stat pentru Proprietatea Intelectuală nr. 166 din 03.02.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) În vederea evitării interpretării eronate a prevederilor pct. 56 din proiectul Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova, propunem următoarea redacție: “56. Protecția dreptului de autor și a drepturilor conexe va fi asigurată în conformitate cu Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe.”	Se acceptă Modificările au fost introduse (punctul 61 din proiect)

	În scopul utilizării terminologiei corecte din domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe stabilite prin Legea nr. 230/2022 privind dreptul de autor și drepturile conexe (în continuare – Legea nr. 230/2022), este oportun de a revedea conceptualizarea utilizarea cuvintelor ”originalul de autor” pe tot parcursul textului proiectului, la orice formă gramaticală, în special în pct. 58, pct. 59, pct. 62, pct. 65. Ținem să menționăm că, în legislația din domeniul dreptului de autor și drepturilor conexe se utilizează termenii ”originalitate” și ”operă originală”. Astfel, potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 230/2022, constituie obiect al protecției dreptului de autor operele originale din domeniul literar, artistic și științific, oricare ar fi modul sau forma de exprimare, indiferent de faptul dacă acestea au fost sau nu aduse la cunoștința publicului. Totodată, precizăm că originalitatea reprezintă un criteriu necesar pentru stabilirea caracterului de operă protejabilă prin drept de autor. Suplimentar, la definitivarea proiectului se va ține cont de prevederile Legii nr. 230/2022, inclusiv privind opera comună (art. 16) și opera colectivă (art. 17), în vederea evitării oricăror interpretări eronate.	Se acceptă Modificările au fost introduse (punctele 51, 52, 55, 60)
Ministerul Culturii nr. 05/1-09/341 din 03.02.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă
Ministerul Afacerilor Interne nr. 38/321 din 03.02.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă
Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale nr. 21-528 din 03.02.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă
Ministerul Mediului	Obiecțiile	Se acceptă

nr. 02-07/261 din 31.01.2025	Lipsa obiecțiilor	
	Propunerile (recomandările) La secțiunea de hărți de la pag. 6, pct. 13.3.3.2 „Cicloni. Anticicloni”, propunem excluderea hărților cu cicloni și anticicloni, deoarece Serviciul Hidrometeorologic de Stat (SHS) nu deține date statistice pentru crearea acestor hărți. Totodată, menționăm că ciclonii și anticiclonii, precum și analiza traiectoriei acestora, sunt studiate de organizații mari, precum Centrul European de Prognoză Meteo pe Termen Mediu (ECMWF), Administrația Națională Oceanică și Atmosferică (NOAA) și programul Copernicus EU, care utilizează modele atmosferice performante și analize climatice avansate la care SHS nu are acces.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	La pct. 31 cuvintele „complexelor industriale” se repetă, astfel, propunem redactarea textului. Totodată, se vor exclude erorile ortografice și de punctuație.	Se acceptă Modificările au fost introduse
Ministerul Educației și Cercetării nr. 07-09/733 din 05.02.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă
Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării nr. 03-390 din 05.02.2025	Obiecțiile Lipsa obiecțiilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) la pct. 13, subpct. 13.5.4.3 denumirea „Rețele de radio și telecomunicații” urmează a fi substituită cu „Rețele de comunicații electronice” în vederea uniformizării noțiunilor din legislația națională în domeniul comunicațiilor electronice (Legea comunicațiilor electronice nr. 241/2007)	Se acceptă Modificările au fost introduse
	la pct. 25, sintagma „dezvoltarea comunicațiilor” urmează a fi substituită cu sintagma „dezvoltarea comunicațiilor electronice”	Se acceptă Modificările au fost introduse

Ministerul Energiei nr. 04-504 din 24.02.2025	Obiecțiile Lipsa propunerilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă
Notificare obiecții		
Ministerul Afacerilor Interne nr. 38/739 din 05.03.2025	Obiecțiile Lipsa propunerilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă
Ministerul Energiei Nr. 04-504 din 24.02.2025	Obiecțiile Lipsa propunerilor	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă
Expertizarea		
Centrul Național Anticorupție nr. 06/2/3283 din 26.02.2028	Obiecțiile Proiectul prenotat nu este pasibil de expertiza anticorupție.	Se acceptă
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă
Ministerul Justiției nr. 04/2-2250 din 03.03.2025	Obiecțiile Pe plan conceptual, prezintă neclaritate intenția autorului vizavi de obiectul de reglementare al actului normativ propus și temeiul legal de adoptare al acestuia. Pe de o parte, acesta se prezintă atât ca un concept al unei baze de date, cât și al unei lucrări științifice, pe de altă parte structura conceptului propus nu corespunde prevederilor normative referitoare la formarea și utilizarea resurselor informaționale automatizate de stat. Totodată, în clauza de adoptare a proiectului, în calitate de temei legal se indică art. 7 lit. k) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern, potrivit căruia, în vederea realizării funcțiilor și atribuțiilor sale, Guvernul „crează grupuri de lucru, comisii și comitete interministeriale, desemnează membrii acestora și aprobă regulamentele de activitate ale acestora”, fapt ce nu corespunde	Se acceptă Modificările au fost introduse Conform PROCESULUI-VERBAL al ședinței cu reprezentanții Ministerului Justiției privind avizul nr. 04/5-2250 din 3 martie 2025 la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova (numărul unic 26/AGCC/2025)

	conținutului proiectului propus, fiind necesară identificarea normei juridice relevante temeiului juridic de aprobare a actului normativ în cauză. Astfel, autorul urmează a elucida incoerențele enunțate și a revizui corespunzător celor menționate proiectul propus.	
	Capitolul „Introducere” urmează a fi însemnat succesiv cu un număr ordinar exprimat prin cifră romană, astfel cum prevede art. 53 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Totodată, elementele structurale ale acestui capitol se vor numerota, ținând cont de prevederile art. 52 din legea enunțată. În cazul în care se are în vedere un sistem informațional, capitolul „Dispoziții generale” trebuie să includă: - denumirea sistemului (deplină, pe scurt, abrevierea); - definiția sistemului; - locul sistemului în Spațiul informațional unic; - noțiuni principale; - destinația sistemului; - scopurile creării sistemului; - principiile de bază ale creării sistemului; - sarcinile de bază, care trebuie să fie realizate la exploatarea sistemului. După capitolul „Cadrul normativ-juridic” urmează a fi capitolul „Spațiul funcțional al sistemului”, în care se descriu funcțiile pe care trebuie să le îndeplinească sistemul elaborat (funcțiile de bază ale sistemului; contururile funcționale de bază; interconexiunile, care apar la realizarea funcțiilor sistemului; rezultatele funcționării sistemului). În caz de necesitate poate fi prezentată caracteristica pe scurt a fiecărei funcții. După capitolul „Spațiul funcțional al sistemului” urmează a fi reglementat capitolul „Structura organizațională a sistemului”, în care se prezintă lista	Nu se acceptă Atlasul Național al Republicii Moldova nu constituie un sistem informațional, ci un produs cartografic complex, destinat să ofere o imagine asupra teritoriului Republicii Moldova prin intermediul reprezentărilor grafice și al informațiilor tematice. Atlasul este un ansamblu de hărți tematice, analize geografice și informații referitoare la diverse domenii (geografie fizică, demografie, economie etc.), dar nu include o infrastructură software sau o arhitectură funcțională specifică sistemelor informaționale. Atlasul nu este destinat gestionării, prelucrării sau interconectării unor baze de date, ci furnizării unei sinteze cartografice, ceea ce îl deosebește fundamental de un sistem informațional. Conform obiecției, un sistem informațional trebuie să includă elemente precum definiția sistemului, spațiul funcțional, structura organizațională și infrastructura tehnologică. Aceste aspecte nu sunt relevante pentru un atlas național, care nu implică astfel de componente. În cazul unui produs cartografic, structura optimă include secțiuni privind metodologiile de elaborare, sursele de date, analiza teritorială și interpretarea informațiilor geospațiale. Introducerea nu necesită numerotare romană conform cerințelor pentru acte normative care

	departamentelor și a subdiviziunilor lor, implicate în formarea și managementul resurselor informaționale și descrierea pe scurt a interacțiunii interdepartamentale. Pentru fiecare departament se indică funcțiile de bază, legate cu crearea și exploatarea sistemului. După capitolul „Structura organizațională a sistemului” urmează capitolul „Documentele sistemului”, în care trebuie să fie prezentată lista documentelor de bază, utilizate în sistem. În continuare urmează a fi reglementat capitolul „Spațiul informațional al sistemului”, care determină totalitatea obiectelor, a atributelor lor și a scenariilor. După acest capitol urmează capitolul „Spațiul tehnologic”, care determină alegerea și realizarea soluțiilor tehnice de program pentru toate componentele sistemului. Tot aici, se descrie infrastructura sistemului. Ultimele capitole ale Conceptului urmează a fi: - capitolul „Asigurarea securității informaționale a sistemului”, în care sunt descrise cerințele generale față de securitatea informațională a sistemului și măsurile de bază privind asigurarea securității informaționale a sistemului; - capitolul „Încheiere”, care conține informația despre rezultatele planificate ale implementării sistemului și despre măsurile primordiale privind crearea lui.	reglementează sisteme informaționale, întrucât atlasul nu se supune acestui regim. Conform PROCESULUI-VERBAL al ședinței cu reprezentanții Ministerului Justiției privind avizul nr. 04/5-2250 din 3 martie 2025 la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova (numărul unic 26/AGCC/2025)
	Cu referire la textul propriu-zis al conceptului, în speță la conținutul capitolului VI „Crearea Colegiului Editorial”, menționăm că, întru evitarea reglementării juridice a aspectelor ce vizează același obiect sau aceleași relații sociale în mai multe acte normative, se va ține cont de prevederile proiectului dispoziției Guvernului cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Colegiului editorial al Atlasului Național al Republicii Moldova, precum și a componenței acestuia (număr unic 2/AGCC/2025), care la fel vine să reglementeze crearea colegiului editorial al	Se acceptă Modificările au fost introduse Conform PROCESULUI-VERBAL al ședinței cu reprezentanții Ministerului Justiției privind avizul nr. 04/5-2250 din 3 martie 2025 la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova (numărul unic 26/AGCC/2025)

	Atlasului Național al Republicii Moldova. Mai mult decât atât semnalăm că, în conformitate cu pct. 1 din Regulamentul menționat, acest colegiu este constituit pentru a coordona, supraveghea și asigura calitatea procesului de elaborare și publicare a Atlasului Național al Republicii Moldova.	
	În același context, cu referire la conținutul capitolului VII „Formarea colectivelor de autori”, atragem atenția autorului la faptul că acesta dublează prevederile la sbp. 4.12 din proiectul definitivat al dispoziției Guvernului enunțate, care prevede că Colegiul Editorial este responsabil de coordonarea colaborării între autori, editori, graficieni și tipografi, pentru a asigura un proces eficient și organizat de elaborare a Atlasului.	Se acceptă Modificările au fost introduse
	Totodată, având în vedere că la sbp. 4.2 din nota de fundamentare autorul menționează că, conform situației din 01.01.2025, au fost valorificate 591 597,6 mii lei pentru crearea machetului model al Atlasului și lista hărților din Atlas se va exclude ca irelevant conținutul pct. 61 din proiectul conceptului.	Nu se acceptă Machetul model al Atlasului Național reprezintă versiunea tehnică preliminară, stabilind structura generală, conținutul și organizarea informației, iar machetul artistic al Atlasului Național se referă la aspectul vizual final, incluzând designul grafic detaliat, paleta cromatică și elementele estetice. Conform PROCESULUI-VERBAL al ședinței cu reprezentanții Ministerului Justiției privind avizul nr. 04/5-2250 din 3 martie 2025 la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova (numărul unic 26/AGCC/2025)
	Capitolului IX „Dispoziții finale” se va revizui integral, întrucât dispozițiile finale se includ, de regulă, în actele legislative. În același timp, conținutul acestui capitol nu corespunde conținutului dispozițiilor finale, prevăzut	Se acceptă Modificările au fost introduse Conform PROCESULUI-VERBAL al ședinței cu reprezentanții Ministerului Justiției privind avizul nr. 04/5-2250 din 3 martie 2025 la

	la art. 47 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative. Astfel, potrivit prevederilor legislative enunțate, dispozițiile finale cuprind momentul intrării în vigoare și măsurile necesare punerii în aplicare a actului normativ. În dispozițiile finale se includ reglementările privind obligația autorităților responsabile de a executa actul normativ, de a întreprinde măsurile și de a realiza procedurile necesare executării.	proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Atlasului Național al Republicii Moldova (numărul unic 26/AGCC/2025)
	Complementar, urmează a se revedea și explica conținutul pct. 64, potrivit căruia „Atlasul urmează să devină o publicație oficială de stat”.	Se acceptă Modificările au fost introduse (pct. 66)
	Propunerile (recomandările) Lipsa propunerilor	Se acceptă

Director general

Ivan DANII

Ex. Octavian Potînga,

Tel. 022-881-274

E-mail: octavian.potinga@agcc.gov.md